

Formanden (Høgsbro): Dette Valg er begæret foretaget efter Reglerne for Forholdstalsvalgmaaden af: Berg, Bjerre, Bonløkke, J. C. Christensen, S. P. Christensen, Gelzer, Korsgaard, Veth, A. Nielsen, Mølgaard-Nielsen, Ovesen, Rasmussen, Rosager, E. Sørensen, S. Sørensen, Tang og Vestergaard.

Der er anmeldt for mig 3 Grupper, der tælle henholdsvis 59, 25 og 17 Medlemmer.

1ste Gruppe ønsker indsat i Udvalget: Buxft, P. Christensen, Svendsen og Harald Jensen.

2den Gruppe ønsker indsat: Lüttichau og Dinesen.

3die Gruppe ønsker indsat: A. Nielsen.

Den næste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Lov om Lønninger for de ved de kongelige Skolelærerseminarier ansatte Forstandere og Lærere.

(Lovforslaget findes i Till. A. Sp. 2871 ff.)

Lovforslaget fattes under Forhandling.

Berntsen: Jeg skal tillade mig at benytte den Lejlighed, som den foreliggende Sag giver mig, til at udbede mig nogle faa Oplysninger hos den højtærede Minister for Kirke- og Undervisningsvæsenet vedrørende Seminarierforholdene. Oplysninger, som jeg tror, at ikke blot dette Ting's Medlemmer have Krav paa, men som det forekommer mig, at Befolkningen i sin store Almindelighed har berettiget Krav paa at faa. Som ærede Medlemmer ville se, er det foreliggende Forslag jo et almindeligt Lønningsforslag, der gaar ud paa at give forbedrede og forøgede Lønninger til Forstandere og Lærere ved de kongelige Skolelærerseminarier; men Forslaget her befatter sig ikke med det Spørgsmaal, om den Institution egentlig i og for sig fyldestgjør de Krav, som man maa stille til den, og som navnlig den ærede Minister nu synes at stille til de kongelige Skolelærerseminarier. Det er jo en bekendt Sag, at Seminarierforholdene ikke ere undergaaede nogen videre Forandring i de 100 Aar, vi have haft Seminarier her i Landet. Forholdet er jo som bekendt det, at Forstanderne for de kongelige Skolelærerseminarier ere Præsterne, og det er ikke saaledes at forstaa, at

man siger til en Præst: Du tager det Embede som Forstander for et kongeligt Skolelærerseminarium, og det bliver din Lønsgave at fylde denne Plads saa godt som muligt og ofre dig derfor alene. Nej, man giver vedkommende Præst et Embede som Præst i Folkekirken, og dette Embede maa saa Præsten besørge; han faar ganske vist dertil nogen Understøttelse af en Kapellan, men hans Hovedlivsstilling er det at være Sognepræst, og ved Siden deraf giver man ham den Biforretning tillige at være Leder eller Forstander af et Seminarium, at staa i Spidsen for en Virksomhed, som har det Formaal at opdrage Stolemænd og Pædagoger, og det er ikke givet, fordi en Præst er en dygtig Præst, at han tillige er en dygtig Pædagog. Saa vidt jeg veed, staar Pædagogikken heller ikke højt anstrevet ved Universitetet, hvor man jo uddanner Præsterne. Jeg tror, at det i de senere Aar er paabudt, at de Folk, som skulle være Seminarierforstandere, skulle have hørt en halvferdsfindsthyve Foredrag i Pædagogik, og saa skulle de have aflagt en praktisk Prøve, som alle Stolemænd ere enige om er det rene Humbug, og med den Uddannelse gaa de ud som Seminarierforstandere og skulle lede en saa vigtig Institution, som forekommer mig at have Krav paa Mandens fulde Kraft og fulde Virksomhed. I dette Lovforslag er der ikke nogen Anthyndning af, at den højtærede Minister ønsker nogen Forandring i saa Henseende, og det forekommer mig jo dog, at Maalet maa være at uddanne virkelige Stolemænd og ikke blot at indskrænke sig til det, som man indskrænkede sig til ved Aarhundredets Begyndelse, nemlig egentlig kun at lade Lærerne fungere som „Hørere“, der kom ind i Skolen og sagde til Børnene: Nu lære I derfra og dertil, og naar han saa kom næste Gang og hørte, om man kunde Sættien, fik man paa Kygstykkerne, naar man ikke kunde sin Ransje. Men det er ikke det, man nu venter af sine Lærere. Den Gang man begyndte paa Almueskolen her, vare Forholdene meget anderledes end nu. Den Gang kendte man her i Landet ikke meget til en egentlig Folkeundervisning; man kendte kun det lærde Skolevæsen, og saa overførte man lidt derfra, saa meget, som man fandt passende at overføre paa Seminarieinstitutionen og paa Lærerforholdene i det hele taget. De fleste ærede Medlemmer, som sidde her, have prøvet adskilligt i saa Henseende, som, naar vi tænke tilbage, er ret interessant. Da jeg gik i Skole, erindrer jeg, at den Lærer, som underviste Børnene i Skolen, kun var „Hører“ og ikke egentlig Lærer. Der staar i Balles Lærebog blandt andet